

δὲ εἶναι καὶ τὸν Ὀλυμπιακόν. Καὶ δὴ βιασάμενον ἐπελθόντα 558. θεῖναι αὐτὸν, οὐτε τῶν Ἡλείων ἔχοντων ὅπλα ὥστε κωλύειν, διὰ τὴν εἰρήνην, τῶν τε ἄλλων κρατουμένων τῇ δυνατείᾳ· οὐ μὴν τούς γε Ἡλείους ἀναγράψω τὴν Θέσιν ταύτην, ἄλλα καὶ ὅπλα κτήσασθαι διὰ τοῦτο, καὶ ἀρξαμένους ἐπικουρεῖν σφίσιν αὐτοῖς· συμπράττειν δὲ καὶ Λασκεδαιμονίους, εἴτε φθονήσαντας τῇ διὰ τὴν εἰρήνην εὐτυχίᾳ, εἴτε καὶ συνεργοὺς ἔχειν νομίσαντας πρὸς τὸ καταλύσαι τὸν Φείδωνα, ἀφηγημένου αὐτοὺς τὸν γεμούσαν τῶν Πελοποννησίων, τὸν ἔκεινοι προεκέπτηντο. Καὶ δὴ καὶ συγκαταλύσαι τὸν Φείδωνα· τοὺς δὲ συγκατασκευάσαι τοῖς Ἡλείοις τὴν τε Πισσᾶτο, καὶ τὴν Τριφυλίαν. Οἱ δὲ παράπλους ἀπας ὁ τῆς νῦν Ἡλείας, μὴ κατακολπίζοντες, χιλίων ὅμοιοι καὶ διακοσίων ἔστι γαδίων. Ταῦτα μὲν περὶ τῆς Ἡλείας.

Κ Ε Φ. Δ.

§. 1.

Η δὲ Μεσσηνία συνεχής ἔστι τῇ Ἡλείᾳ, περινεύουσα τὸ πλέον ἐπὶ τὸν νότον καὶ τὸ Λιβυκὸν πέλαγος. Αὗτη δ' ἐπὶ μὲν τῶν Τρωϊκῶν ὑπὸ Μενελάῳ ἐτέστητο, μέρος οὖσα τῆς Λασιθικῆς· ἐκαλεῖτο δ' ἡ χώρα Μεσσηνη· τὴν δὲ νῦν ὄνομαζομένην πόλιν Μεσσηνην, ἡς ἀκρόπολις ἡ Ἱδώμη ὑπῆρξεν, οὕπω συνέβαινεν ἐκτίσθαι· μετὰ δὲ τὸν Μενελάου τελευτὴν, ἐξασθενησάντων 559. τῶν διαδεξαμένων τὴν Λασιθικήν, οἱ Νηλεῖδαι τῆς Μεσσηνίας ἐπῆρχον. Καὶ δὴ κατὰ τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδον, καὶ τὸν τότε γενηθέντα μερισμὸν τῆς χώρας, ἦν Μέλανθος βασιλεὺς τῶν Μεσσηνίων, καθ' αὐτοὺς ταττομένων πρότερον δὲ ὑπῆκοοι ἦσαν τοῦ Μενελάου. Σημεῖον δέ· ἐκ γὰρ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου καὶ τοῦ συνεχοῦς Ἀσιαίου λεγομένου ἀπὸ τῆς Μεσ-

104 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ.

359. σηνιακῆς Ἀσίνης, αἱ ἐπτά νῆσαι πόλεις, ἃς ὑπέσχετο δώσειν
ὁ Ἀγαμέμνων τῷ Ἀχιλλεῖ·

Καρδαμύλην, Ἐνόπην τε καὶ Ἰρὴν ποτήσσαν,
Φηράς τε ζαθέας ἡδὸν Ἄνθειαν βαθύλειμον,
Καλήν τ' Αἴπειαν καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν·

οὐκ ἀν τὰς γε μὴ προσηκούσας μήτ' αὐτῷ, μήτε τῷ ἀδελφῷ,
ὑποσχόμενος. Ἐκ' οὖτος τῶν Φηρῶν καὶ συγρατεύσαντας τῷ Με-
νελάῳ ὅλοι ὁ Ποιτίς, τὸ μὲν, συγκαταλέγων [ἐν] τῷ Λακω-
νικῷ καταλόγῳ, τὸ δὲ, ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ κόλπῳ. ἔσι δὲ ἡ
Μεσσήνη μετὰ Τριφυλίου· κοινῇ δὲ ἐσὶν ἀμφοῖν ἄκρᾳ, μεθ' ἣν
τὸ Κορυφάσιον καὶ ἡ Κυπαρισσία· ὑπέρκειται δὲ ὅρος ἐν ἐπτά-
σαδίοις τὸ Αἰγαλέον τούτου τε καὶ τῆς Θαλάττης.

§. 2.

Η μὲν οὖν παλαιὰ Πύλος ἡ Μεσσηνιακή, ὑπὸ τῷ Αἰγαλέῳ
πόλις ἦν· κατεσπασμένη δὲ ταύτης, ἐπὶ τῷ Κορυφασίῳ τινὲς
αὐτῶν ὕκκησαι· προσέκτισαν δὲ αὐτὴν Ἀθηναῖοι, τὸ δεύτερον
ἐπὶ Σκελίου πλέοντες μετ' Εύρυμέδοντος καὶ Σοφοκλέους,
ἐπιτείχισμα τοῖς Λακεδαιμονίοις. Αὐτοῦ δὲ ἐσὶ καὶ ἡ Κυπα-
ρισσία ἡ Μεσσηνιακή καὶ ἡ προκειμένη πλησίον τοῦ Πύλου
Σφαγία νῆσος, ἡ δὲ αὐτὴ καὶ Σφακτηρία λεγομένη, πέρι ἣν
ἀπέβαλον ζωγρίᾳ Λακεδαιμόνιοι τριακοσίους ἐξ ἐαυτῶν ἄνδρας
ὑπὸ Ἀθηναίων ἐκπολεορκηθέντας. Κατὰ δὲ τὴν παραλίαν ταύτην
αἱ τῶν Κυπαρισσίων πελάγαι πρόκεινται δύο νῆσοι, προσαγο-
ρευόμεναι Στροφάδες, τετρακοσίους. ἀπέχουσαι μαλισά πως
τῆς ἡπείρου γαδίους, ἐν τῷ Λιβυκῷ καὶ μεσημβρινῷ πελάγει.
Φησὶ δὲ Θουκυδίδης υαύτας αθριούς τῶν Μεσσηνίων ταύ-
την τὴν Πύλου διέχει δὲ Σπάρτης γαδίους τετρακοσίους.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΒΟΔΟΥ
ΤΟΜΕΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΖΕΓΓΟΥΣΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΙΟΑΝΝΙΝΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΖΕΓΓΟΥΣΑΣ

§. 3.

Ἐξῆς δὲ ἐστὶ Μεδώνη· ταύτην δὲ είναι φασι τὴν ὑπὸ τοῦ 359.
Ποιητοῦ Πήδασον προσαγόρευομένην μίση τῶν ἐπτά, ὡν ὑπ-
έσχετο τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ Ἀγαμέμνων· ἐνταῦθα Ἀγρίππας τὸν τῶν
Μαυρουσίων βασιλέα, τῆς Ἀντωνίου σάσεως ὅντα, Βόγου, κατὰ
τὸν πόλεμον τὸν Ἀκτιωκὸν διέφευρε, λαβὼν ἐξ ἐπίπλου τὸ
χωρίον.

§. 4.

Τῇ δὲ Μεδώνη συνεχής ἐστιν ὁ Ἀκρίτας, ἀρχὴ τοῦ Μεσογ-
νακοῦ κόλπου· καλοῦσι δὲ αὐτὸν καὶ Ἀσιναῖον, ἀπὸ Ἀσίνης
πολέμηντος πρώτης ἐν τῷ κόλπῳ, δμωνύμου τῇ Ἐρμιονικῇ. Αὕτη 360.
μὲν οὖν ἡ ἀρχὴ πρὸς δύσιν τοῦ κόλπου ἐστὶ· πρὸς δὲ εἰς αἱ
καλούμεναι Θυρίδες, ὅμοροι τῇ νῦν Λακωνικῇ τῇ κατὰ Κιναΐδιον
καὶ Τακναρον. Μεταξὺ δὲ ἀπὸ τῶν Θυρίδων ἀρξαμένοις Οἴτυλος
ἐστι· καλεῖται δὲ ὑπὸ τινῶν καὶ Τύλος· εἶτα Λεύκτρον τῶν
ἐν Βοιωτίᾳ Λεύκτρων ἀποικος· εἶτ' ἐπὶ πέτρας ἐρυμανῆς ἴδρυται
Καρδαμύλη· εἶτα Φηραί, ὅμορος Θουρία καὶ Γερήνοις, ἀφ'
οὗ τόπου Γερήνιον τὸν Νέστορα κληθῆναι φασι, διὰ τὸ ἐνταῦθα
σωθῆναι αὐτὸν, ως προειρήκαμεν. Δείκνυται δὲ ἐν τῇ Γερηνίᾳ
Τρικκαίου ιερὸν Ἀσκληπιοῦ, ἀφίδρυμα τοῦ ἐν τῇ Θετταλικῇ
Τρίκηῃ. Οίκισαι δὲ λέγεται Πέλοψ τό τε Λεύκτρον, καὶ Χαρά-
δραν, καὶ Θαλάμας, τοὺς νῦν Βοιωτοὺς καλουμένους, τὴν
ἀδελφὴν Νιόβην ἐκδοὺς Ἀμφίονι, καὶ ἐκ Βοιωτίας ἀγαγόμενός
τινας. Παρὰ δὲ Φηραὶς Νέδων ἐκβαῖλει, ρέων διὰ τῆς Λακω-
νικῆς, ἔτερος ὡν τῆς Νέδας· ἔχει δὲ ιερὸν ἐπίσημον Ἀθηνᾶς
Νεδουσίας. Καὶ ἐν Ποιησσῷ δὲ ἐστὶν Ἀθηνᾶς Νεδουσίας ιερὸν,
ἐπώνυμον τόπου τινὸς Νέδουτος· ἐξ οὐ φασιν οίκισαι Τήλεκλου
Ποιησσαν, καὶ Ἐχειάς, καὶ Τρούγιου.

§. 5.

560. Τῶν δὲ προταθεισῶν ἐπτά πόλεων τῷ Ἀχιλλεῖ, περὶ μὲν Καρδαμύλης καὶ Φηρῶν εἰρήκαμεν, καὶ Πηδάσου. Ἐνόπην δέ, οἱ μὲν τὰ Πελασία φασι, οἱ δέ τόπον τινὲς περὶ Καρδαμύλην, οἱ δὲ τὸν Γεωγνίαν. Τὴν δὲ Ιοὴν κατὰ τὸ ὅρος δεικνύουσι τὸ κατὰ τὸν Μεγαλόπολιν τῆς Αρκαδίας ώς ἐπὶ τὸν Ἀνδανίαν ιόντε, ην ἔφαμεν Οἰχαλίαν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ καλεῖσθαι· οἱ δὲ τὸν νῦν Μεσσολίου αὕτω καλεῖσθαι φασι, καθήκουσαν εἰς τὸν μεταξὺ κόλπου τοῦ Ταύγετου καὶ τῆς Μεσσηνίας. Ή δέ Αἴπεια νῦν Θουρία καλεῖται, ην ἔφαμεν ὅμορον Φηραῖς· ἴδρυται δέ ἐπὶ λόφου ὑψηλοῦ, ἀφ' οὗ καὶ τοῦνομα. Άπο δὲ τῆς Θουρίας, καὶ ὁ Θουριάτης κόλπος· ἐνῷ πόλις μία τῆν, τοῦνομα Ρίου, ἀπεναντίον Ταυνάρου. Αὐτεισαν δέ, οἱ μὲν αὐτὴν τὴν Θουρίαν φασὶν, Αἴπειαν δὲ τὸν Μεδώνην· οἱ δὲ τὸν μεταξὺ Ἀσίνην, τῶν Μεσσηνίων πόλεων, οἰκειότατα βαθύλειμον λεχθεῖσαν, ης πρὸς θαλάττην πόλις Κορώνη καὶ ταύτην δέ τινες Πήδασου λεχθῆναι φασιν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ.

Πᾶσαι δέ ἐγγὺς ἄλλος·

561. Καρδαμύλη μὲν ἐπ' αὐτῇ· Φηραί δέ ἀπὸ πέντε σαδίων, ὕφορμον ἔχουσα Νερινόν· αἱ δέ ὄλλαι ὄνωματοις κέχρηται τοῖς ἀπὸ θαλάττης διασήμαις.

§. 6.

Πηγίσιον δὲ τῆς Κορώνης, κατὰ μέσον πως τὸν κόλπου, ὁ Ηάμισος ποταμὸς ἐκβάλλει, ταύτην μὲν ἐν δεξιᾷ ἔχων καὶ τὰς ἔξης, ὡν εἰσιν ἔσχαται πρὸς δύσιν Πύλος καὶ Κυπαρισσία· μέση δὲ τούτων Ἐρανα (ην οὐκ εὖ τινες Ἀρήνην καλεῖσθαι νευρικάτι πρότερον), Θουρίαν δὲ καὶ Φηράς ἐν ἀριστερᾷ. Μέγισος δέ ἐστι τῶν ἐντὸς ἴσθμοῦ ποταμῶν, καίπερ οὐ πλείους ἢ ἐκατὸν σαδίους ἐκ τῶν πηγῶν ῥεῖς, τῷ ὑδατί διαψιλής,

διὰ τοῦ Μεσσηνιακοῦ πεδίου καὶ τῆς Μακαρίας καλουμένης· 361. ἀφέσηκέ τε τῆς νῦν Μεσσηνίων πόλεως ὁ ποταμὸς σαδίους *διακοσίους καὶ^{*} πεντήκοντα. Εἰς δὲ καὶ ἄλλος Πάρισος χαραδρώδης, μικρὸς, περὶ Λεῦκτρου ῥέων τὸ Λακωνικὸν, περὶ οὗ κρίσιν ἔσχον Μεσσηνιοὶ πρὸς Λακεδαιμονίους ἐπὶ Φιλίππου· τὸν δὲ Πάρισου Ἀμαθόν τινες ὡνόμασαν, ως προείπομεν.

§. 7.

Ἐφόρος δὲ τὸν Κρεσφύντην, ἐπειδὴ εἶδε Μεσσηνίην, διελεῖν φησιν, ^{*}ώς προειρήκαμεν*, εἰς τέντε πόλεις αὐτὸν, ὃς εἰς Στενύχλαρον μὲν ἐν τῷ μέσῳ τῆς γύρως ταύτης κειμένην, ἀποδεῖξαι βασιλειον αὐτῷ *τῆς βασιλείας*. ἐντεῦθεν δὲ Ιαυίτην πέμψαι πρεσβευτὴν εἰς Πύλον καὶ Ρίον, τοὺς Μεσσηνίους ἀπαυτας τοῖς Δωριεῦσιν ἴσουνόμους ποιήσοντα· ἀναξιοπούντων δὲ τῶν Δωριέων, μεταγνύντα μένον τὸν Στενύχλαρον νομίσαι πόλιν· εἰς τοῦτον δὲ τοὺς Δωριέας συναγαγεῖν πάντας.

§. 8.

Η δὲ Μεσσηνίων πόλις ἔστι Κορίνθω· ὑπέρκειται γάρ τῆς πόλεως ἐκατέρας δρος ὑψηλὸν καὶ ἀπότομον, τείχει κοινῷ περιειλημμένου, ὃς^{*} ἀκροπόλει χρῆσθαι· τὸ μὲν καλούμενον Ἰθώμη, τὸ δὲ Ἀκροκόρινθος· ὃς^{*} οἰκείως δοκεῖ Δημήτριος ὁ Φάριος πρὸς Φιλίππου εἰπεῖν τὸν Δημητρίου, παρακελευόμενος τούτων ἔχεσθαι τῶν πόλεων ἀμφοῖν, ἐπιθυμοῦντα τῆς Πελοποννήσου· «Τῶν κεράτων γάρ ἀμφοῖν (ἔφη) κρατήσας, καθέξεις τὸν βοῦν», κέρατα μὲν λέγων τὸν Ἰθώμην καὶ τὸν Ἀκροκόρινθον, βοῦν δὲ τὴν Πελοπόννησον. Καὶ δὴ διὰ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην ἀμφίριτοι γεγόνασιν αἱ πόλεις αὗται. Κόρινθον μὲν οὖν κατέσκαψαν Ρωμαῖοι, καὶ ἀνέστησαν πάλιν· Μεσσηνην δὲ ἀνείλου μὲν Λακεδαιμονίοι, πάλιν δὲ ἀνέβασαν Θηβαῖοι, καὶ μετά

361. ταῦτα Φιλιππος Ἀρμύντου· αἱ δὲ ὀχροπόλεις αἰούκητοι διέμειναν.

§. 9.

362. Τὸ δὲ ἐν Λίμναις τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν, ἐφ' ὧ Μεσσηνιος περὶ τὰς παρθένους ὕβρισαι δοκοῦσι τὰς ἀφρυγμένας ἐπὶ τὴν Θυσίαν, ἐν μεθορίοις ἐξὶ τῆς Λασιωνικῆς καὶ τῆς Μεσσηνίας, ὅπου καὶ τὸ συνετέλουν παυτήγυριν καὶ Θυσίαν ἀμφότεροι· μετὰ δὲ τὴν ὕβριν, οὐδὲ διδόντων δίκας τῶν Μεσσηνίων, συζῆναι φασὶ τὸν πόλεμον. Ἀπὸ δὲ τῶν Λιμνῶν τούτων καὶ τὸ ἐν Σπάρτῃ Λιμναῖον εἴρηται τῆς Ἀρτέμιδος ἱερόν.

§. 10.

Πλεονάκις δὲ ἐπολέμησαν διὰ τὰς ἀποσάσεις τῶν Μεσσηνίων· Τὴν μὲν οὖν πρώτην κατάκτησιν αὐτῶν φησι Τυρταῖος ἐν τοῖς ποιήμασι κατὰ τοὺς τῶν πατέρων πατέρας γενέσθαι· τὴν δὲ δευτέραν, καθ' ἓν ἐλόμενοι συμμάχους Ἡλείους [καὶ Ἀρκάδας] καὶ Ἀργείους καὶ Πισάτας ἀπέσησαν, Ἀρκάδων μὲν Ἀριστοκράτην τὸν Ὁροχομενοῦ βασιλέα παρεχομένων στρατηγὸν, Πισσωτῶν δὲ Πανταλέοντα τὸν Ὄμφαλίωνος· ἡνίκα φησὶν αὐτὸς στρατηγῆσαι τὸν πόλεμον τοῖς Λασιθαιμονίοις [ἐλθὼν ἐξ Ἐρινεοῦ]· καὶ γὰρ εἶναι φησιν ἐκεῖθεν ἐν τῇ ἑλεγεῖᾳ, ἃν ἐπιγράφουσιν Εὔνομίαν·

Αὐτὸς γάρ Κρονίων καλλιεργῶν πόσις Ἡρος,

Ζεὺς, Ἡρακλείδαις τὴνδε μέσσωκε πόλιν.

Οἵτινις ἀμφὶ προλιπόντες Ἐρινεὸν ἡνιαύσαντα,

Εὐρεῖσιν Πελοπος νῆσους ἀφικόμεθα.

Ωςε ἡ ταῦτα ἡκύρωται τὰ ἑλεγεῖα, ἡ Φιλοχόρῳ ἀπισητέον, καὶ Καλλισθένει, καὶ ὄλλοις πλείσιν, εἰποῦσιν ἐξ Ἀθηνῶν καὶ Ἀφιδνῶν ἀφικέσθαι, δεηθέντων Λασιθαιμονίων κατὰ γρησμόν· οἱς ἐπέταττε παρ' Ἀθηναίων λαβεῖν ἥγειμόνα. Ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ Τυρταίου ὁ δεύτερος ὑπῆρξε πόλεμος· Τρίτον δὲ καὶ τέταρτον

συγῆναι φασιν, ἐνῷ κατελύθησαν οἱ Μεσσήνιοι. Ό δὲ πᾶς 363. παράπλους ὁ Μεσσηνιακὸς σάδιοι ὀκτωκόσιοί που κατακολ-
πίζονται.

§. 11.

Άλλας γάρ εἰς πλείω λόγου τοῦ μετρίου πρόμεν, ἀκολου-
θοῦντες τῷ πλήθει τῶν ἴσορουμένων περὶ χώρας ἐκλελειψμένης
τῆς πλείστης· ὅπου γε καὶ ἡ Λακωνικὴ λειπανδρεῖ, κρινομένη
πρὸς τὴν παλαιὰν εὐαυδρίαν. Εἶναι γάρ τῆς Σπάρτης, αἱ λόιπαι
πολίχναι τινές εἰσι περὶ τριάκοντα τὸν ἀριθμόν· τὸ δὲ παλαιὸν
ἐκατόμπολιν φασιν αὐτὴν καλεῖσθαι· καὶ τὰ Εκατόμβοια διὰ
τοῦτο θύεσθαι παρ' αὐτοῖς κατ' ἔτος.

Κ Ε Φ. Ε.

§. 1.

Ἐστι δὲ οὖν μετά τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπου ὁ Λακωνικὸς
μεταξὺ Ταυνάρου καὶ Μαλεῶν, ἐκκλίνων μικρὸν ἀπὸ μεσημ-
βρίας πρὸς ἕω. Διέχουσι δὲ σαδίους ἐκατὸν τριάκοντα αἱ Θυ-
ρίδες τοῦ Ταυνάρου ἐν τῷ Μεσσηνιακῷ οὖσαι κόλπῳ, ριώδης
κρημανές. Τούτων δὲ ὑπέρκειται τὸ Ταῦγετον· ἔστι δὲ δρός μικρὸν 363.
ὑπὲρ τῆς Θαλασττῆς ὑψηλόν. τε καὶ δρόθιον, συνάπτον καὶ τὰ
προσάρκτια μέση ταῖς Ἀρκαδοκαῖς ὑπωρείαις· ὥσε καταλείπεσθαι
μεταξὺ αὐλῶνα, καθ' δυ νῆ Μεσσηνία συνεχής ἔστι τῇ Λακωνικῇ.
Ὕποπέπτωκε δὲ τῷ Ταῦγετῷ ἡ Σπάρτη ἐν μεσογαίᾳ, καὶ Ἀμύ-
κλαι, οὖ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος ἱερὸν, καὶ νῆ Φάρις. Εἶσι μὲν οὖν
ἐν κοιλοτέρῳ χωρίῳ τὸ τῆς πόλεως ἔδαφος, καίπερ ἀπολαμ-
βάνον δρη μεταξύ· ἄλλ' οὐδέν γε μέρος αὐτοῦ λιμνάζει· τὸ δὲ
παλαιὸν ἐλίμνιναζε τὸ προάστειον, καὶ ἐκάλουν αὐτὸν Λίμνας.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΥΤΟΥΡΙΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΘΗΡΗΣ ΚΑΙ ΘΗΡΑΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΘΕΟΦΑΝΗΣ ΚΑΙ ΘΗΡΑΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

363. Καὶ τὸ τοῦ Διογύσου ἱερὸν ἐν Λίμναις ἐφ' ὑγροῦ βεβηκὸς ἐτύγχανε· νῦν δὲ ἐπὶ ἕγροῦ τὴν ἴδρυσιν ἔχει. Ἐν δὲ τῷ κάθηπτῳ τῆς παροχλίας τὸ μὲν Ταίναρον ἀκτὴ ἐστὶν ἐκκειμένη, τὸ ἱερὸν ἔχονσα τοῦ Ποσειθῶνος, ἐν σκλειστοῖς ἴδρυμένον πλησίον δὲ ἐστὶν σκυτρον, οἱ δὲ τὸν Κέρθερον ἀναγένθησι μνήσεύσιν ὑφ' Ἡρακλέους ἐξ ἀδου. **Συνεῦθεν δέ**, εἰς μὲν Φυκοῦντα, σκραν τῆς Κυρηναίας πρὸς νότον, διαφραξίᾳ ἐστι σαδίων τρισχυλίων· εἰς δὲ Πάχυνον πρὸς δύσιν, τὸ τῆς Σπελίας ἀκρωτήριον, τετρακισχυλίων ἐξακοσίων· τανές δὲ τετρακισχυλίων φασίν· εἰς δὲ Μαλεὰς πρὸς ἔω ἐξακοσίων ἑβδομήκοντα κατοκολπίζονται· εἰς δὲ Ὀνου γνάθον, ταπεινὴν χερρόνησον ἐνδοτέρῳ τῶν Μαλεῶν, παντακοσίων εἴκοσι.

§. 2.

Πρόκειται δὲ καὶ τούτου Κύθηρα ἐν τετταράκοντα σαδίοις, γῆσις εὐλέμενος, πόλιν ἔχονσα ὄμώνυμον· ἦν ἔσχεν Εὔρυκλῆς ἐν μέρει κτήσεως ἴδιας, ὁ καθ' ἡμᾶς τῶν Λακεδαιμονίων ἡγεμών· περάκειται δὲ υποσίδια πλείω, τὰ μὲν ἐγγὺς, τὰ δὲ μικρὸν ἀπωτέρω. Εἰς δὲ Κώρυκον σκραν τῆς Κρήτης ἐγγυτάτῳ πλοῦς ἐστι σαδίων διακοσίων καὶ πεντήκοντα. Μετὰ δὲ Ταίναρου, πλέοντες ἐπὶ τὴν Ὀνου γνάθον καὶ Μαλεὰς, Άμαδοῦς ἐστι πόλις· εἶτα Άσίνη, καὶ Γύδιον τὸ τῆς Σπάρτης ἐπίνειον, ἐν διακοσίοις καὶ τετταράκοντα σαδίοις ἴδρυμένον· ἔχει δέ, ὡς φασι, τὸ υαύταθμον ὄρυκτόν· εἰδένει δέ Εύρώτας ἐκδίδωσι μεταξὺ Γυδίου καὶ Άκριῶν. Τέως μὲν οὖν ὁ πλοῦς ἐστι παρ' αὐγιαλὸν, δισου διακοσίων καὶ τετταράκοντα σαδίων· εἰδένει δὲ πέρκειται χωρίου καὶ κόρην Ἐλος· πρότερον δέ τὴν πόλις, καθαύπερ καὶ Ομηρός φησι·

Οὗτος τοιούτος ἀριθμός εἶχεν, Ἐλος τοιούτος, ἔφαλον πτολεμαϊκόν·
Κτίσμα δέ Ελίου φασὶ τοῦ Περσέως. Εἶτε δὲ καὶ πεδίον καλούμενον Λεύκη· εἶτα πόλις ἐπὶ χερρόνησου ἴδρυμένη Κυπαρισσία,

λιμένα ἔχουσα· εἶτα ἡ Ὀνου γυάλιος, λιμένα ἔχουσα· εἶτα 364. Βοία πόλις, εἶτα Μαλεσί· σάδιοι δὲ εἰς αὐτὰς ἀπὸ τῆς Ὀνου γυάλιου πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. Εἶτι δὲ καὶ Άσωπὸς πόλις ἐν τῇ Λακωνικῇ.

§. 3.

Τῶν δὲ ὑφ' Ὄμηρου καταλεγομένων, τὸν μὲν Μέσσην οὐδαμοῦ δεῖχνοσθαι φασι· Μεσσόσαν δὲ οὐ τῆς χώρας εἶναι μέρος, ἀλλὰ τῆς Σπάρτης, καθάπερ καὶ τὸ Λιμναῖον. Ενιοις δὲ κατὰ αποκοπὴν δέχονται τὴν Μεσσήνην· εἴροται γάρ, ὅτι καὶ αὗτη μέρος τῆς Λακωνικῆς. Παραδείγματι δὲ χρῶνται τοῦ μὲν Ποιητοῦ, τῷ Κρῖ, καὶ Δῶ, καὶ Μάψῳ καὶ ἔτι,

Ἴππους δὲ Αύτομόδων τε καὶ Ἀλκιμός,

ἀντὶ τοῦ Ἀλκιμέδων· Ἡσιόδου δὲ, ὅτι τὸ βρεθὲν, καὶ τὸ βριαρὸν Βρῆ λέγει. Σοφοκλῆς δὲ καὶ Ἰων τὸ ράθιον, Ρό. Ἐπίχαρμος δὲ τὸ λίσιν, Λί· Συρακώ δὲ, τὰς Συρακούσας. Παρ' Ἐμπεδοκλεῖ δὲ,

— μίχ γίνεται ἀμφοτέρων Ὁ·,

ἡ ὄψις· καὶ παρ' Ἀντιφάχῳ,

Δῆμητρός τοι Εὐλευσίνις ἵστη Ὁ·

καὶ τὸ ἄλφιτον, ἄλφι. Εὐφορίων δὲ καὶ τὸν ἥλον λέγει Ἡλ. Παρὰ Φιλητᾷ δὲ,

Δρωίδες εἰς ταλάρους λευκὸν ἀγόντες ἔρε,
τὸ ἔριον.

Εἰς ἄνεμον δὲ τὰ Πηδά,

τὰ πηδάλια, ἄρατός φησι· Δωδὼ δὲ, τὴν Δωδώνην Σιριμίας. Τῶν δὲ ἄλλων τῶν ὑπὸ τοῦ Ποιητοῦ κατωνομασμένων, τὰ μὲν ἀνήρηται, τῶν δὲ ἔχην λείπεται; τὰ δὲ μετωνόμασαι, καθάπερ αἱ Αὔγειαι, Αἴγαιαι· αἱ γάρ ἐν τῇ Λοκρίδι οὐδὲ ὅλως περίεισι. Τὴν δὲ Λαὸν οἱ Διόσκουροι ποτε ἐκ πολιορκίας ἐλεῖν ἴσοροῦν-

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΟΜΕΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ: ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

364. ται, ὅφ' οὐδὲν Λαπέρσαι προσηγορεύθησαν· καὶ Σοφοκλῆς λέγει που·

Νὴ τὸ Ασπέρσα, νὴ τὸν Εὐρώταν τρίτον,
Νὴ τοὺς ἐν Αἴγυπτι καὶ κατὰ Σπάρτην θεούς.

§. 4.

εἶχον οἱ Λακεδαιμόνιοι τούτους, κατοικίας τινὰς αὐτοῖς ἀπό - 365.
δεῖξαντες καὶ λειτουργίας ἴδιας.

§. 5.

Περὶ δὲ τῆς Λακωνίων πολιτείας, καὶ τῶν γενομένων παρ'
αὐτοῖς μεταβολῶν, τὰ μὲν πολλὰ παρίσι τις ὅν διὰ τὸ γυνώρι-
μον· τινῶν δὲ ἄξιον ἵσως μνήσθηναι. Αχαιοὺς γάρ τοὺς Φθιώτας
φασί, συγκατελθόντας Πελοπεῖς τὴν Πελοπόννησον, οἰκῆσαι τὴν
Λακωνικήν· τοσοῦτον δὲ ἀρετῇ διενεγκεῖν, ὡς ε τὴν Πελοπόννησον,
ἐκ πολλῶν γέδη χρόνων Ἀργὸς λεγομένην, τότε Αχαικὸν Ἀργος
λεχθῆναι· καὶ οὐ μόνον γε τὴν Πελοπόννησον, ἀλλὰ καὶ ἴδιας
τὴν Λακωνικήν οὗτω προσαγορευθῆναι· τὸ γοῦν τοῦ Ποιητοῦ,

Ποῦ Μενέλαος ἔην;

Η ὁὐκ Ἀργεος ἢν τὸ Αχαιικοῦ;

δέχονται τινες οὗτως, Ή ὁὐκ ἦν ἐν τῇ Λακωνικῇ; Κατὰ δὲ τὸν
τῶν Ἡρακλειδῶν κάθοδον, Φιλονόμου προδόντος τὴν χώραν
τοῖς Δωριεῦσι, μετανέστησαν ἐκ τῆς Λακωνικῆς εἰς τὴν τῶν
Ἰώνων, τὴν νῦν Αχαίαν καλούμενην· ἐροῦμεν δὲ περὶ αὐτῶν ἐν
τοῖς Αχαιικοῖς. Οἱ δὲ κατασχόντες τὴν Λακωνικήν *καὶ* κατ'
ἀρχὰς μὲν ἐσωφρόνουν· ἐπεὶ δὲ Λυκούργῳ τὴν πολιτείαν ἐπέτρε-
ψαν, τοσοῦτον ὑπερεβάλοντο τοὺς ἄλλους, ὡς μόνοι τῶν
Ἐλλήνων καὶ γῆς καὶ θαλάσσης ἐπῆρξαν, διστέλεσάν τε ἀρχον-
τες τῶν Ἐλλήνων, ἕως ἀφείλοντο αὐτοὺς τὴν ἡγεμονίαν Θη-
βαῖοι, καὶ μετ' ἐκείνους εὐθὺς Μακεδόνες. Οὐ μὴν τελέως γε
οὐδὲ τούτοις εἶξαν, ἀλλὰ, φυλάκτοντες τὴν αὐτονομίαν, ἔριν
εἶχον περὶ πρωτείων ἀεὶ, πρός τε τοὺς ἄλλους Ἐλληνας καὶ
πρὸς τοὺς τῶν Μακεδόνων βασιλέας καταλυθέντων δὲ τούτων
ὑπὸ Ῥωμαίων, μικρὰ μέν τινα προσέκρουσαν τοῖς πεμπομένοις
ὑπὸ Ῥωμαίων στρατηγοῖς, τυραννούμενοι τότε καὶ πολιτευόμενοι
μοχθηρῶς· ἀναλαβόντες δὲ σφᾶς, ἐτιμήθησαν διαφερόντως,

565. καὶ ἔμειναν ἐλεύθεροι, πλὴν τῶν φιλιῶν λειτουργιῶν ἄλλο

566. συντελοῦντες οὐδέν. Νεωτὶ δὲ Εὐρυκλῆς αὐτοὺς ἐτάραξε, δόξας
ἀποχρήσασθαι τῇ Καίσαρος φιλίᾳ πέρα τοῦ μετρίου, πρὸς τὴν
ἐπιγασίαν αὐτῶν· ἐπαύσατο δὲ ἡ ταραχὴ ταχέως, ἐκείνου μὲν
παραχωρήσαυτος εἰς τὸ χρεών τοῦ δὲ νίοῦ τὴν φιλίαν ἀπ-
εισερηρένου ταύτην πάσσαν. Συνέβη δὲ καὶ τοὺς Ἐλευθερολάκω-
νας λαβεῖν τινὰ τάξιν πολιτείας, ἐπειδὴ Ῥωμαίοις προσέθεντο
πρῶτοι οἱ περίοικοι, τυραννουμένης τῆς Σπάρτης, οἵ τε ἄλλοι,
καὶ οἱ Εἶλωτες. Ἐλλάνικος μὲν οὖν Εὐρυσθένη καὶ Προκλέα φησὶ^{ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΟΥ ΚΑΘΗΓΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΟΥ ΙΑΝΝΙΝΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΔΙΕΥΘΥΝΗΣ}
~~διατάξαι τὴν πολιτείαν.~~ Ἐφορος δὲ ἐπιτιμᾶς, φῆσας, Λυκούργου
μὲν αὐτὸν μηδαμοῦ μεμνήσθαι, τὰ δὲ ἐκείνου ἔργα τοῖς μὴ προσ-
ήκουσιν ἀνατίθεναι μόνῳ γοῦν Λυκούργῳ Ἱερὸν ἴδρυσθαι, καὶ
θύεσθαι κατ' ἔτος ἐκείνοις δὲ, καίπερ οἰκισταῖς γενομένοις, μηδὲ
τοῦτο δεδόσθαι ὥστε τοὺς ἀπ' αὐτῶν, τοὺς μὲν Εὐρυσθενίδας, τοὺς
δὲ Προκλείδας καλεῖσθαι· οὐδὲ ἀρχηγέτας νομισθῆναι, διπερ πά-
σιν ἀποδέδοται τοῖς οἰκισταῖς· Ἀγιάδας δὲ, ἀπὸ Ἀγιδος τοῦ Εὐρυ-
σθένους, τοὺς δὲ, [Εὐρυπωνίδας, ἀ]πὸ Εὐρυπῶντος τοῦ Προ-
κλέους. Τοὺς μὲν [γὰρ δυνατεῖν]σαι δικαίως, τοὺς δὲ, δεξαμένους
ἐπῆλυδας ἀνθρώπους, δι' ἐκείνων δυνατεῖνσαι. [Παν]σανίαν
τε... τῶν Εὐρυπω[ντι]δῶν, ἐκπεπόν[τα τῆς] οἰκείας, ἐν τῇ
φυγῇ συντάξαι λόγου, νόμου διντος τῆς ἐκβαλούσης....

§. 6.

Περὶ δὲ τῆς φύσεως τῶν τόπων, καὶ τούτων καὶ τῶν Μεσ-
σηνιακῶν, ταῦτα μὲν ἀποδεκτέον λέγοντος Εὐριπίδου· τὴν γὰρ
Λακωνικὴν φησιν ἔχειν

Πολλὸν μὲν ἀροτὸν, ἐκπονεῖν δὲ οὐ ράδιον·

Κοῖλη γὰρ, ὅρεστη περιόδρομος, τραχεῖά τε,
Δυσείσβολός τε πολεμίοις·

τὴν δὲ Μεσηνιακὴν,

καλλίκαπον. . .

Κατάρρυτόν τε μυρίσαι τάχιστη,

Καὶ βουσὲ καὶ ποίμναισιν εὐβοτωτάτην,
Οὔτ' ἐν πνοαισι χείριστος δυσχείμερον,
Οὔτ' αὖ τεθρίπποις ἡλίου θερμὴν ἄγαν.

366.

Καὶ ὑποβάς, τῶν παλῶν φῆσιν, ὡν οἱ Ἡρακλεῖδαι περὶ τῆς
χώρας ἐποιήσαντο, τὸν μὲν πρότερον γενέσθαι
Γαῖας Δακαιίης χύριον, φαύλου χθονός,
τὸν δὲ δεύτερον Μεσσήνης,
Ἄρετὴν δχούσης μεῖζον, ἢ λόγῳ φράσαι,
οῖσαν καὶ ὁ Τυρταῖος φράζει. Τὴν δὲ Δακωνικὴν καὶ τὴν Μεσ-
σηνίαν δρίζειν αὐτοῦ φῆσαντος,
Πάμιστον εἰς θάλασσαν ἔξορμώμενον,
οὐ συγχωρητέον, δε διὰ μέσης ρεῖ τῆς Μεσσηνίας, οὐδάμοι
τῆς νῦν Δακωνικῆς ἀπτόμενος. Οὐκ εὖ δὲ οὐδὲ ὅτι, τῆς Μεσ-
σηνίας ὁμοίως ἐπιθαλαττίας οὖσης τῇ Δακωνικῇ, φῆσιν αὐ-
τὴν πρόσω υαυτίλοισιν εἶναι. Άλλ' οὐδὲ τὴν Ἡλιν εὖ διορίζει,
Πρόσω δὲ βάντε ποταμὸν Ἡλις, ἡ Διός.
Τείτων, κάθηται·

καὶ ἐπάγει καὶ τὸν ἔλεγχον ἡμῖν οὐκ ἀναγκαῖον ὅντα. Εἴτε
γάρ τὴν νῦν Ἡλείαν βούλεται λέγειν, ἃτις ὄμορεῖ τῇ Μεσ- 367.
σηνίᾳ, ταύτης οὐ προσάπτεται ὁ Πάμισος, ὥσπερ γε οὐδὲ τῆς
Δακωνικῆς· εἴρηται γάρ, διὰ μέσης ρεῖ τῆς Μεσσηνίας.
Εἴτε τὴν παλαιὸν τὴν κοιλην καλουμένην, πολὺ μᾶλλον ἐκ-
πίπτει τῆς ἀληθείας· διαβῆσί τε τὸν Πάμισον, ἐξι πολλὴ τῆς
Μεσσηνίας, εἴθ' ἡ τῶν Φηρῶν ἐπαρχία ἀπασα, καὶ Μεσ-
σαίων, ἢν Τριφυλίαν ἐκάλουν, εἴθ' ἡ Πισσάτις, καὶ ἡ Ὀλυμ-
πία, εἴτα μετὰ τριακοσίους γαδίους ἡ Ἡλις.

§. 7.

Γραφούντων δὲ, τῶν μὲν Δακεδαίμονα κητώεσσαν, τῶν δὲ,
καιετάεσσαν, ζητοῦσι, τὴν κητώεσσαν τάκα δέχεσθαι χρὴ, εἴτε

Θ 2

116 ΣΤΡΑΒΩΝΟΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ

367. ἀπὸ τῶν κητῶν, εἴτε μεγαλην, διπέρ δόκει πιθανότερον εἶναι. Τὴν τε καιετάσσων οἱ μὲν καλαμινθώδη δέχονται, οἱ δὲ, δῆται οἱ ἀπὸ τῶν σεισμῶν ρώχμοι καιετοὶ λέγονται· καὶ ὁ καιέτας τὸ δεσμωτήριον ἐντεῦθεν τὸ παρὰ Λασκεδαιμονίοις, σπηλαιόν τι. Εὗιοι δὲ κώνους μᾶλλον τὰ τοιαῦτα κοιλώματα λέγεσθαι φασιν, ἀφ' οὐ καὶ τὸ,

Φηρστὸν ὄρεσκόντοισι.

Εὔσεισος δὲ οὐ Λασκανική· καὶ δὴ τοῦ Ταῦγέτου κορυφάς τινας ἀπορρόσαγχην τινὲς μυημονεύουσιν. Εἰσὶ δὲ λατομίαι λίθου πολυτελοῦς, τοῦ μὲν Ταυναρίου ἐν Ταινάρῳ παλαιαῖς νεωτὶς δὲ καὶ ἐν τῷ Ταῦγέτῳ μέσαλλον ἀνέῳξάν τινες εὐμέγενες, χορηγὸν ἔχοντες τὴν τῶν Ρωμαίων πολυτέλειαν.

§. 8.

Οτι δὲ Λασκεδαίμων διμωνύμως λέγεται καὶ η χώρα, καὶ η πόλις, δηλοῦ καὶ Όμηρος· λέγω δὲ χώραν σὺν τῇ Μεσσηνίᾳ. Περὶ μὲν δὴ τῶν τόξων ὅταν λέγῃ,

Δῶρα, τά οἱ ξεῖνος Λασκεδαιμονικῶν δῶκε τυχίσας,
Ιφιτος Εύρυτιδης,
εἴτ' ἐπενέγκη,

Τὸ δὲ ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοις
Οἴκων Ὀρτιλόχοιο,

τῆς Φηρῆς τὴν χώραν λέγει, η μέρος ἦν τῆς Μεσσηνίας. Οὐ διηνεγκεν οὖν αὐτῷ καὶ οὕτως εἰπεῖν,

ξεῖνος Λασκεδαιμονικῶν δῶκε τυχίσας,
καὶ,

Τὸ δὲ ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην
ὅτι γάρ αἱ Φηραί εἰσιν ὁ τοῦ Ὀρτιλόχου οἶκος, δηλοῦ·
Ἐς Φηράς δὲ ἔκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
Χίεος Ὀρτιλόχοιο,

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΑΣ
ΤΟΜΕΑΚΑΙΔΕΛΗΝΙΚΟΥ ΦΙΛΟΒΟΥΛΙΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ ΚΙΝΕΤΑΣ ΘΕΑΤΡΟΥ

δ, τε Τηλέμαχος καὶ ὁ Πεισίραχτος· αἱ δὲ Φηραι τῆς Μεσσηνίας 367.
εἰσίν. Όταν δὲ ἐκ τῶν Φηρῶν ὄρμηθέντας τοὺς περὶ Τηλέμαχου
παυημερίους φῇ σείεται ζυγὸν, εἴτ' εἶπῃ,

Δύστετό τ' ἡελιος,
Οἱ δ' ἔξον χοελην Λακεδαιμονικην θητώεσσαν·
Πρὸς δὲ ἄρα δύωματ' ἔλων Μενελάου,

τὴν πόλιν δεῖ δέχεσθαι· εἰ δὲ μὴ, ἐκ Λακεδαιμονος εἰς Λακετ 368.
δαίμονα φυγεῖται λέγων τὴν ἀφιξεῖν· ἀλλως τε οὐ πιθανὸν, μὴ
ἐν Σπάρτη τὴν οἰκησιν εἶναι τοῦ Μενελάου, μηδὲ οὕτος ἔχει
τὸν Τηλέμαχον λέγειν,

Εἶμι γάρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον.

Δοκεῖ γάρ συμπίπτειν τοῦτο τοῖς τῆς χώρας ἐπιφέροις ὅν...
εἰ μὴ νὴ Δία ποιητικῆ τις τοῦτο συγχωρήσει ἔξουσίᾳ. . .
ἐναντίου γάρ τὴν Μεσσηνην μετὰ τῆς Λακωνικῆς καὶ Πύλου τῆς
ὑπὸ τῷ Νέσορι, μηδὲ δὴ καθ' αὐτὴν τάττεσθαι ἐν τῷ κατα-
λόγῳ, μηδὲ κοινωνοῦσαν τῆς σρατείας.

Κ Ε Φ. Σ.

§. 1.

ΜΕΤΑ δὲ Μαλσάς ὁ Ἀργολικὸς ἐκδέχεται κόλπος καὶ ὁ
Ἐρμιονικός· ὁ μὲν μέχρι τοῦ Σκυλλαίου πλέοντι ὡς πρὸς ἓω
βλέπων καὶ πρὸς τὰς Κυκλαδας· ὁ δὲ ἐωθινώτερος τούτου μέχρι
πρὸς Αἴγιναν καὶ τὴν Ἐπιδαυρίαν. Τὰ μὲν δὴ πρῶτα τοῦ Ἀργο-
λικοῦ Λακώνες ἔχουσι, τὰ δὲ λοιπὰ Ἀργεῖοι· ἐν οἷς ἐξει τῶν
μὲν Λακώνων τὸ Δῆλιον, ἱερὸν Ἀπόλλωνος, ὁμώνυμον τῷ
Βοιωτικῷ· καὶ Μινώα φρούριον, ὁμώνυμος καὶ αὗτη τῇ Μεγα-
ρικῇ· καὶ ἡ λιμνηρὰ Ἐπίδαυρος, ὡς Ἀρτεμίδωρός φησιν. Ἀπολ-